

Anne Hermans heeft haar artsopleiding afgerond, deed daarna de tropenopleiding en werkte als tropenarts. Nu wil ze huisarts worden. Het komend jaar doet ze verslag van haar belevenissen. Ze heeft gesolliciteerd voor de huisartsopleiding. Ter voorbereiding op het sollicitatiegesprek heeft het opleidingsinstituut een voorlichtingsbijeenkomst georganiseerd.

Sollicitatieles

Met moeite vind ik een plekje op het middelste klapstoeltje van de een na laatste rij. De collegezaal zit bomvol wannabe-huisartsen-in-opleiding. Blijkbaar durft niemand afwezig te zijn op deze 'voorlichtingsbijeenkomst voor kandidaat-aios', aangeboden (en verplicht gesteld) door onze beoogde werkgever.

De sessie begint met een uitgebreide beschrijving van de huisartsopleiding (voor diegenen die wel een sollicitatiebrief hebben geschreven, maar zich helaas niet meer herinneren waarvoor). Daarna presenteert het hoofd sollicitatiecommissie, op Power-Point-sheets, de criteria waarop we tijdens het sollicitatiegesprek worden geselecteerd: motivatie voor de opleiding (en voor juist deze universiteit), kennis van het vak (bewezen door het op de hoogte zijn van huisartsvakliteratuur en actuele artikelen in de media), een cv met een overtuigende 'huisartsgerichte' lijn, een grote leerbehoefte, kennis van de eigen leerstijl, zelfreflectie, het bewust zijn van je kernkwaliteiten en valkuilen, de bereidheid tot levenslang leren en reflecteren...

Bij de achtste sheet begint de dienst van vannacht op de eerste hulp zijn tol te eisen. De letters op het scherm dansen door elkaar, waardoor de sheet meer een woordzoekpuzzel lijkt. Ik schud mezelf wakker. Scherp blijven! Dit is natuurlijk een soort preselectie. Wantrouwig spiek ik om me heen: er zitten vast spinonnen in de zaal. Een slimme vraag levert een plusje, maar een hazenslaapje, hoe kort ook, betekent een dikke streep door je naam.

Het hoofd sollicitatiecommissie is inmiddels drie sheets verder, maar de criterialijst is nog lang niet ten einde: omgaan met toetsing, maatschappelijke oriëntatie, visie op de huisarts in de toekomst (wat is je mening over ketenzorg?), wetenschap, samenwerking, communicatie, acculturatie en taal. Het meisje naast me steekt haar hand op: 'Kunt u toelichten op welke wijze we worden getoetst op *taal*?' Gelukkig kan het hoofd sollicitatie dat: 'Woordgebruik en nuance'.

Belangrijk is, vervolgt het hoofd, dat de criteria zullen worden getoetst door vragen die je het best via het STARR-principe kunt beantwoorden: Situatie, Taak, Actie, Resultaat, Reflectie. Na een aantal voorbeelden van vragen en STARR-antwoorden steekt iemand op de eerste rij (had ik daar trouwens niet moeten zitten?) zijn hand op: 'Kunt u een voorbeeld geven van een vraag waarmee u *nuance* test?'

Verward staar ik over de 12 haarbossen van mijn rij heen uit het raam. Op elk hoofd projecteert een letter: IK WIL HIER WEG. Als iets er toe leidt dat ik over twee weken zwetend en met samen-

Foto: Shutterstock/auremar

geknepen billen bij mijn sollicitatie zal zitten, twijfelend over elk woord – 'is dit wel genuanceerd, reflectief, geaccultureerd en STARR?' – dan is het wel deze sessie. Wat is er met de gouden regel gebeurd, dat het vanzelf goed komt als je 'jezelf blijft tijdens een sollicitatiegesprek en oprecht antwoordt?'

Ondertussen is voor in de zaal het hoofd sollicitatiecommissie vervangen door een blonde huisarts in opleiding (aios) die de ervaringen tijdens haar eigen sollicitatiegesprek met ons deelt. Ze vertelt dat haar het vuur behoorlijk aan de schenen werd gelegd en geeft een aantal voorbeelden van vragen die werden gesteld. Weer gaat een vinger omhoog: 'Wat heb jij genoemd als slechte eigenschap?'

Verbaasd kijk ik naar de eigenaar van de vinger. Als zo'n vraag een plusje oplevert, kán dit toch niet mijn opleiding zijn? Het sollicitatiegesprek als mondeling examen, waar de antwoorden van af te kijken zijn: 'Wow! Goede slechte eigenschap heb jij bedacht! Vind je het erg als ik die ook gebruik?'

Is dit het soort opleiding waar alles wordt voorgekauwd en elke kier spontaniteit wordt dichtgekit? Hoor ik hier wel? Ik kan me plotseling nauwelijks meer voorstellen dat ik daar tot een uur geleden nog volledig van overtuigd was. Of is dat soms de truc? Is dit een test, een demotiveringssessie, waarin het kaf van het koren wordt gescheiden, motivatietechnisch dan?

'Maar het belangrijkste tijdens het sollicitatiegesprek (...)' Ik schrik op. De blonde aios beneden blijkt bezig met de afronding van haar verhaal '(...) is om gewoon jezelf te zijn en oprecht te antwoorden. Dan komt het vanzelf goed.' Ze krijgt een daverend applaus.

Anne Hermans